

DUDJI PA

REDEN

DJILEJŠ

STR. 3

SPRTULEJTNO

PODNE NA

VERICI

STR. 6

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 1. maja 2008 ☼ Leto XVIII, št. 18

Budimpešta: X. zasedanje manjšinske komisije

ZA NEKATERE NALOGE JE POLITIČNA VOLJA PREMALO, A KLJUB TEMU VISOKA STOPNJA OPTIMIZMA

Če bodo tako zadovoljni Porabski Slovenci in prekmurški Madžari, kot sta bila predsednik slovenske delegacije Zorko Pelikan in madžarske Ferenc Gémesi ob podpisu zapisnika X. zasedanja slovensko-madžarske manjšinske komisije minuli petek v Budimpešti, potlej – lahko – začnemo pisati »novo poglavje« v uresničevanju leta 1992 v Ljubljani sprejetega sporazuma o zagotavljanju posebnih pravic Slovincem na Madžarskem in Madžarom v Sloveniji. Gre za nadaljevanje optimističnega pogleda v prihodnost, ki so ga izrazili na lanskem zasedanju v Ljubljani, s to razliko, da se je tedaj seja zavlekla pozno v noč, točneje do polnoči, medtem ko se je budimpeštanska končala skoraj v predvidenem času. Zasedanje je bilo krajše tudi zato, ker se bo poslej komisija sestajala dvakrat letno, tako kot je predvideno v sporazumu, obravnavali bodo manj tem, le-te zato temeljiteje. Naslednje, XI. zasedanje, bo, kljub parlamentarnim volitvam, ki bodo predvidoma 21. septembra, jeseni v Lendavi. V Budimpešti so obravnavali večino področij iz narodnostnega življenja Porabskih Slovencev in prekmurških Madžarov, s poudarkom na učenju jezika, torej narod-

Predsednik madžarskega dela komisije Ferenc Gémesi (z desne), predsednik slovenske delegacije Zorko Pelikan ter prevajalka Magda Berden

nostnem šolstvu, namenili so pozornost pomenu kulture in medijev; razpravljali o regionalnem razvoju. Torej standardne teme, razlika naj bi bila v tem, da sta vladi v Ljubljani in Budimpešti bolj kot doslej pripravljene uresničiti zahteve in potrebe manjšin. Nekoliko manj vzpodbudna je razlaga državnega sekretarja za nacionalno politiko in manjšinska vprašanja Fe-

renca Gémesija o tem, kako manjšinam zagotoviti poslanske sedeže v 386-članskem parlamentu. Tematika je stara, o njej se pogovarjajo na različnih ravneh, tudi ob dvostranskih srečanjih najvišjih državnikov, kljub temu ni mogoče napovedati, kdaj bodo Slovenci volili in izvolili svojega poslanca v parlamentu. Državni sekretar je povedal, da razprave potekajo, priteg-

nili so vrhunske strokovnjake, vendar ni upal napovedati, ali bo prihodnje leto volilna zakonodaja prilagojena pogojem za izvolitev narodnostnih poslancev na parlamentarnih volitvah, ki bodo leta 2010. Ferenc Gémesi je poudaril, da politična volja je, od lani je v pripravi koncept, zdaj morajo izoblikovati konkreten predlog. Ali: hudič je tudi tu v podrobnostih, med katere sodi-

jo medstrankarske napetosti, čeprav naj se nobena stranka ne bi izrekla proti manjšinskim poslancem. Sicer pa, čemu dolgo iskanje »modela« na vseh koncih in krajih, ko je lahko za zgled Slovenija, kjer imajo Madžari (in Italijani) zagotovljen poslanski sedež ves čas samostojne države, že zdaj pa se dogovarjajo o zastopstvu v bodoči regiji, ki je še niti ni na obzorju.

Če se ustavimo pri »porabskih temah«, potem sodi na prvo mesto narodnostno šolstvo oziroma učenje slovenskega jezika od vrtca naprej. Država bo zagotovila boljše pogoje za delo narodnostnih šol, kar med drugim pomeni obnovo števanovske dvojezične šole. Dovolj denarja naj bi bilo za 24 ur slovenskega radijskega programa iz Monoštra namesto sedanjih 8 ur na teden, radio bo dobil samostojno frekvenco, na kateri bo lahko širil oddajni čas. Uresničena bo pobuda o ureditvi etnografskega muzeja v nekdanjem gornjeseniškem župnišču. Zaradi drugačne organizacije v narodnem parku Ōrség ni zadržkov za posodobitev ceste med Gornjim Senikom in Verico, za kar sta temeljni kamen ob lanski skupni seji slovenske in madžarske vlade položila premiera Janez Janša in Ferenc Gyurcsány.

Ernest Ružič

Občni zbor Slovenskega društva v Budimpešti

Društvo v Budimpešti vsakšno leto ma občni zbor. Vkup pridemo pa se vse pogučimo, ka smo delali v preteklo leti in kakšne programe mo meli v tekočem leti. Če pa

na narodne in etnične manjšine na Madžarskem. Tou tak vsakšij vej, ka nas Državna slovenskega samouprava tak pomaga, ka nam da mesto za delo pa za pri-

En tau predsedstva, Irena Pavlič, Agi Kállay pa Ferenc Kranjec

čas dopisti, te ešče se malo včimo spejvati in se pogovarjamo o tejm, ka je doma v Porabji nauvoga, ka smo šteli v novinaj.

Tau, kakšne programe smo meli v preteklo leti, smo vsigdar napisali v novinaj Porabje. Za nas je najlepše, gda na Veleposlaništvi R Slovenije vküper svetimo slovenski kulturni svetek. No pa tau, če demo v matično domovino Slovenijo na prauško in strokovno ekskurzijo. Potejm oktobra slovenski den, gda je slovenska meša. Lani je prvin služo mešo župnik z Gorenjoga Senika gospaud Ferenc Merkli. Pred tistim pa vsigdar dekan iz Odrancev gospaud Lojze Kozar. Vsakše prireditve se veselimo, toumi tō, če se pelamo v Porabje, domau v rojstni kraj, ka smo leko vküp, ka leko gučimo slovenski gezik. Nika novega smo zato tō meli v lanskom leti. Juliuša so naši štirje mladi bili v Ljubljani na Poletni šauli. Naj ne pozabijo, ka so se tam navčili, smo za nji pa tūdi za drūge organizirali tečaj slovenskoga knjižnoga jezika, ki ga je vodila Anica Dražnik, profesorica slovenskega jezika.

Na djilejši je predsednica društva Irena Pavlič ocenila delo in je povedala, kak smo gospodarili, kelko pejnaz smo potrošili pa od koga smo dobili. Pomaga nas najbolje iz Slovenije Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, Zveza Slovencev na Madžarskem iz Monoštra, potejm smo pa dobili ešče pejnaze od Javnega sklada

reditve, zatau za funkcioniranje malo porabimo.

Več kak dva milijona pa pou smo vōdali za naše programe pa za potovanja. Za nas poti dosta koštajo, ka smo daleč. Daleč smo od Slovenije in daleč od rojstnega kraja. Če pa mamō na gostovanji skupine, vsi pridejo od daleč, moramo jim dati prenočišče, prehrano. V Budimpešti pa vse dosti košta.

Členi društva

2008. leta smo že meli več programov. Februara smo svetili den slovenske kulture, gde so gori staučili učenci Dvojezične osnovne šaule Jožefa Košiča z Gorenjoga Senika pa tūdi naši mladi. Marcijuša smo v gledalščiči Thália gledali špilanje Veseli pajdašov iz Števanovec. Majuša pridejo iz Novega mesta slikarji pa oktet na povratni obisk pa mo meli razstavo. Juniuša mamō tretji slovenski piknik v čast sa-

mostojnosti R Slovenije. Tū bo nastopila folklorna skupina iz Babine pri Ljutomeri, pridejo pa k nam na obisk Andovčani, ka mi mo tō šli k njim avgustuša po Državnem srečanju pa položimo naš kamen na »Mali Triglav«. Na začetki juliuša štirje mladi dejo v Ljubljano na Poletno šaulo. Pred tejm pa ešče na konci juniuša dejo učenci slovenskoga porekla v Slovenijo na ekskurzijo in z njimi de ena mamica. Tou pa organizira svetovalka za šaule, mag. Valerija Perger v Monoštri. Juliuša mo šli v Slovenijo na prauško pa strokovno ekskurzijo v Ljubljano pa Škofjo Loko. Med potjo obiščemo Celje, v Ljubljani stolnico, v Škofji Loki cerkev sv. Marka. Če mo ešče meli čas, te mo šli v Križno jamo tō.

Avgustuša mo se pelali v Porabje na Državno srečanje Porabskih Slovencev. Septembra mo pá v Monoštri, ka je obletnica Slovenskega kulturnega in informativnega centra pa Porabski den. Na drugi den se v Varaša ali v Slovenski vesi srečamo s Slovensko samoupravo. Oktobra je tradicionalni slovenski den. Letos nastupijo Veseli pajdaši pa otroška folklor iz Števanovec. Radi bi pa

prvin pozvali iz Italije eno skupino na te den. Tak vōgleda, ka bau tau pevski zbor, seveda slovenski, ka bi radi s Slovenci, ki živejo v Italiji, tō navezali stike, pa sodelovali se spadašivali kak s skupinami iz Sloveniji. Novembra bomo svetili Den reformacije pa obletnico Primoža Trubarja in začetek adventa. Decembra je volilni občni zbor in božični koncert. Na tejm nastupijo ljudske pevke iz Monoštra in kvartet Cirila Kozara.

I.P.

Če več delaš, več dobiš

17. apriliša je v Budimpešti bila tiskovna konferenca, na sterosta minister, vodja kancelarije Péter Kiss, pa državni sekretar, odgovoren za manjšine Ferenc Gémesi tapovedala, kak se je odneseu, zošiko nauvi sistem finansiranja manjšinski samouprav. Na tau tiskovno konferenco (sajtótájékoztató) so pozvali predstavnike manjšin tō, med njimi je bijo predsednik DSS *Martin Ropoš*.

»Po starom sistemi je finansiranje bilau tak, ka je vsakša lokalna manjšinska samouprava dobila normativo, če se dobro spaumnim 640 gezero forintov na leto,« je povedo predsednik Ropoš. Po pravici (po manjšinskem zakoni) bi smele manjšinske samouprave te pejnaze ponūcati samo za delovanje (honorarji, telefon, elektrika, pautne ceringe za člene samouprav). Sploj bi tau nej smele ponūcati za dejavnosti (za programe, prireditve) ali iz tej pejnaz pomagati kakšim drugim organizacijam.

Zatok so te v okviru kancelarije lani vküppostavili eno delovno skupino (člen te skupine je bijo Martin Ropoš), stera je pripravila, kak naj se finansiranje razdeli na dva tala. »Na začetki smo manjšinci prauti bili, ka smo vidli, ka de s tejm celau velka administracija,« je pravo predsednik. »Na konci smo mogli pruideti, ka vlada brezi nas tō sprejme sklep. Dobili smo ga kak »božični dar«.

Po nauvom sistemi se finansiranje manjšinski samouprav razdeli na dva tala. Vekši tau, steri je za delovanje, dobijo samouprave po normativi, se pravi vse samouprave gnako. Tau je na leto 555 gezero forintov. Za drugi tau pa morajo vōspuniti ejkstra prošnjo, gde morajo odgovarjati določenim pogojem. Za tau te dobijo točke (pontokat), za vsakšo točko pa 6473 forintov. Največ leko dobijo 90 točk, ka v forintaj znaša 582.570 forintov. Točke leko dobijo za delo na kulturnom, šolskom, jezikovnom, verskom področji, za stike z drugimi civilnimi organizacijami, ali za tau, če probajo za svojo manjšino zagotoviti enake možnosti (esélyegyenlőség). Prav pri tom deli misli Martin Ropoš, ka de trbelo nika ovak napraviti, ka zvün Romov je tū nišče nej mogo vküppobrati 30 točk, tau je maksimum, ka si tū leko daubo. Od vsej tej dejavnosti pa morajo meti manjšinske samouprave veljavne (érvényes) sklepe, pri tom jim morajo pomagati notarji na občinaj, zato ka tej sklepi morajo biti pravilno in zakonito pripravleni.

Na Madžarskom je letos januara delalo 2063 manjšinski samouprav, od tej je prošnjo notdalo 1662 samouprav. Če poglednemo procentualno, smo bili najbalkši Slovenci, ka je prošnjo vložilo vsej 11 slovenskij samouprav, se pravi prijava je bila 100-odstotna. »Vej so mi tak pravli, ka nam je léko, ka mamō samo 11 samouprav,« se je smejau Martin Ropoš, »ge sam jim pa pravo, če bi se pri nas dveji ali tri samouprave nej zglasile, bi bili slejdnji.«

Slovenske samouprave so dobile naslednje točke: Gorenji Senik 72, Sombotel 63, Monošter 60, Budimpešta 45, Sakalovci 43, Dolnji Senik 43, Andovci 38, Števanovci 38, Verica 30, Székesfehérvár 10, Mosonmagyaróvár 6 točk.

Finančno podpora samoupravam nakažejo v dveji talaj: za delovanje do 15. februara in 15. avgustuša; za programe (namenska sredstva) do 15. majuša in 15. avgustuša.

Marijana Sukič

Eške gnauk o reviji mlašeči folklorni skupin pa pevski zborov

V zadnji številki Porabja ste leko šteli o tom, ka je Slovenska zveza letos organizirala srečanje mlašeči folklorni skupin pa pevski zborov s tem ciljom tō, ka bi se ocenilo njino delo, poglednilo, gde drži, ka bi se moralo popraviti ali ovak delati. Tau se mora napraviti zatok tō, ka vse ceringe, ka majo te skupine, njim plačuvla Zveza (honorar za mentore, muzikante iz Slovenije, za domanje vodje,

pa če vejmo, ka je v Porabji nej tak, ka vōodeberemo najbaukše mlajše, liki se dela s tistimi mlajši, steri se zglasijo za tau. Tak se leko zgodi, ka spoj nemajo čutenje za ritem (ritmus) ali ne znajo spejvati, majo pa volau. Gospaudi Ramovži se je trno vidlo, ka mlajši v obej skupinaj s trno velko volau popejvajo, navdušeni so, jim žarijo oči. Tanačivau pa je, ka mlajše v pevskij skupinaj nej trbej sprvajati nej na

gvantanje, črejlve, pautne ceringe...), tau je pa – če se cejlo leto vkūpzračuna – nej mali pejnec.

Zatok so organizatori na Zvezi trno veseli bili, gda jim je Valerija Žalig dala valas, ka ta ranč v tistom časi v Prekmurji znani slovenski etnolog in najbaukši strokovnjak za slovenske ljudske plese Mirko Ramovž in Nežka Lubej, stera se pa največ ukvarja, spravla z mlašečimi folklornimi skupinami. Onadva sta rade volé (pa brezi tauga, ka bi njima plačali) prišla v Sakalauvce, ka bi poglednila mlašeči program.

Po nastopi vsej skupin so se vsi trgé vsedli z mentori pa vodjami skupin pa jim taprali, ka je dobro, ka bi pa leko bilau ešče baukše.

Po mnenji Mirka Ramovža (véleménye alapján) je folklorna dejavnost dobro zasnovana, skupine majo v redi pripravljeni program, spoj

sintetizatori pa nej na harmoniki (bar nej vse pesmi), ka se leko zgodi, ka spremljava spremeni ritem pesmi. Tanačivo je tau tō, ka naj probajo spejvati dvoglasno (na tenki pa na stari), ka je tau značilno (jellemző) za slovensko spejvanje. Pri folklorni skupinaj se ma je tak vidlo, ka mlajši preveč spejvajo, med plesanjom je tau težko, zatok bi nej trbelo telko. Marija Rituper je povedala, ka je tau zatok, ka se mlajši s tejm, ka spejvajo, včijo jezik tō. Pri gvantaj so strokovnjaki tanačivali, ka če prej mlajši nejmajo gvanta za oder (színpad), te naj tak gorastau-pijo, kak se doma zravnaajo, gda je kakšen svetek. Nej je pa posrečeno, če je vse gnako oblečemo (povejmo v kmične kikle pa bejle bluze). Tau naj se prej tō ne dela, ka so mlajši v domanjom gvanti, vcūj jim pa damo na glavau zvezati vacalejge ali kolapoše. Ešče par tanačov je dala Nežka Lubej tō.

Ka se ji je najbolje nej vidlo, je bilau, ka so edne deklice mejle lampe vōpofarbane. Tau se ne šika zavolo toga, ka so tau ešče mlajši, po drugom tali so se pa pavarske dejkle nikdar nej farbale. (Samo v oklepaji naj omenim, ka sam dja tō plesala več kak 15 lejt. Tistoga ipa nam je mentorica vsigdar pravla, če smo blejde bile, naj si malo zoščipamo lice, si parkrat vgriznemo v ustnice (lampe) pa včasim farbo dobi-

mo. Ona je na tau tō trno skrb mejla, ka naj – zvün zdavanjskoga prstanka – nikše prstanke, lanceke, ringline ne nosimo, gda plešemo na odri.)

Mirko Ramovž je pohvalo ništrne postavitve (Abrahama pri Mariji Rituper) pa tau tō, ka mentorji plese probajo prilagoditi mlajšom, njinoj starosti. Če je gospod Ramovž biu v Porabji, so ništrni mentorji tau ponūcali za

osebno svetovanje tō. Tak ga je Marija Rituper pitala, ka naj dela, gda ljudske pevke ščejo tak spejvati, kak tau čūjejo v Sloveniji. Za porabske ljudske pesmi vala, ka se konec »odreže«. Gospaud Ramovž je tanačivo, naj tau zdržijo, ka je tau tisto, po sterom se porabske pesmi laučijo od vsej drugi slovenski pokrajini, tau je prav porabska posebnost. Tau je tō tanačivo, naj je ne sprvajajo na harmoniki, ka tau inda nej šega bila (mogauče tū pa tam na kakšnom gostūvanji), če so se pa lidge zbrali pri deli ali kakšnom opravili, so spejvali brezi inštrumentov. Spoj te naj nejmajo vcūj inštrument, gda se gorgemlé kakšen CD, steri ostane za potomce.

Na konci so se zgučali tau tō, ka bi posrečeno bilau, če bi drugo leto bila revija mlašeči pa otroški skupin za Prekmurje pa Porabje v Monoštri.

Marijana Sukič

Novi nakupovalni center v Sombotelu

V četrtek dopoldne, že nekaj ur pred svečano otvoritvijo novega nakupovalnega centra, ni bilo ne blizu ne daleč naokrog nobenega prostega parkirnega prostora. Te situacije smo sicer že navajeni, kajti vedno je tako pri otvoritvi kakšnega novega trgovskega objekta. Teh je že veliko v mestu. Vprašanje je, ali jih res potrebujemo toliko? Mesto ima le osemdeset tisoč prebivalcev (skupaj z okolico sicer 140 tisoč), kljub temu najdemo tu poleg velikih specializiranih trgovin celo vrsto velikih nakupovalnih centrov, kot so Interspar, Tesco, Family Center, Interfruct, Metro, Lidl, Plaza... novi Szombathely Center in trije nadaljnji so že v

gradnji. Za nas kupce je to seveda pozitivno, ker se morajo cene proizvodov bližati k njihovi realni vrednosti, če jih hočejo prodati, hkrati pa tudi lahko računamo s tem, da nekatere starejše blagovnice kmalu pridejo v stečaj.

Investitor Szombathely Centra je Raiffeisen-Leasing in Baubüro GmbH. Investicija presega 11 milijonov evrov. Površina objekta znaša 35 tisoč m², prodajni prostor pa obsega 10 tisoč m². Zaenkrat nudi tu svoje proizvode šest multinacionalnih trgovskih mrež: znani Vögele (800 m²), Takko (560 m²), Deichmann, največja prodajalna obutve v Sombotelu, Intersport, Müller Drogerie, ki nudi največjo izbiro parfumerije in drogerije na Madžarskem, ter Fressnapf, prehrana za živali. Z nekaterimi firmami se še pogajajo, ker sta dva trgovska prostora še nezasedena. Tu najdemo oblačila in čevlje znanih ekskluzivnih znamk po zelo ugodni ceni, pa tudi zelo drage parfume in ostale kozmetične izdelke, nekatere celo med dvajset in trideset tisoč forinti po kosu, torej kakovostne izdelke, ki smo jih doslej našli v prvi vrsti večinoma le v Budimpešti. Ta objekt je zgrajen že v novem, sodobnem slogu, kjer ni znotraj pokritih hodnikov kot pri Family Centru, ali Plazi, od kod z obeh strani lahko vstopimo v manjše ali večje trgovine. Razlikuje se od njih tudi v tem, da tukaj ne najdemo majhnih privatnih trgovin, samo predstavnike znanih velikih firm. To pomeni tudi to, da novi nakupovalni center ne bo pomenil v prvi vrsti konkurence majhnim trgovinam v središču mesta, temveč bolj že obstoječim velikim nakupovalnim centrom.

Pred novim centrom vsak dan prirejajo razne programe. V soboto smo lahko videli znanega madžarskega mišičnjaka Tiborja Mészárosa, madžarskega silaka, desetkratnega madžarskega prvaka, evropskega prvaka (1996) in svetovnega prvaka (1998). Njegov nastop je bil prava atrakcija. Predstavil nam je med drugim prenašanje dveh po 150 kg težkih kovčkov, naložil je 260 kg težko breme na 40 cm visoko stopnico in prikazal vleko polnega mestnega avtobusa na razdalji 20 metrov.

Z odprtjem tega novega nakupovalnega centra je mesto ostalo zvesto svoji dvatisočletni tradiciji, je poudaril v svojem otvoritvenem nagovoru župan mesta, kajti Sombotel je nekoč postal znan pravzaprav zaradi prometa in sejmov, ki so jih tukaj prirejali že pred stoletji. Ta nov objekt pa dokazuje, da mesto tudi dandanes uživa zaupanje investorjev.

Suzana Guoth

OD SLOVENIJE...

Janša na Japonskem

Predsednik vlade Janez Janša se je na povabilo premiera Jasua Fukude mudil na uradnem obisku na Japonskem. Slovenskega premiera je sprejel tudi cesar Akihito, Janša pa je kot predsedujoči Evropskemu svetu sodeloval tudi na vrhu EU-Japonska. Premiera sta spremljala minister za gospodarstvo Andrej Vizjak in gospodarska delegacija. Osrednja tema pogovora z japonskim premierom Jasuom Fukudo so bile možnosti za krepitev dvostranskega sodelovanja, zlasti na gospodarskem področju. Premiera sta se strinjala, da mora sodelovanje med državama odražati potrebe 21. stoletja, zlasti pa sta pozdravila sodelovanje na področju znanosti in tehnologije, pa tudi turizma in kulture.

Türk v Bruslju

Predsednik republike Danilo Türk je v nagovoru poslancem Evropskega parlamenta v Strasbourgu poudaril, da mora EU prevzeti vlogo svetovnega voditelja, med glavnimi izzivi pa izpostavil okolje in človekove pravice ter migracije in nadaljnjo širitev EU. »Evropska unija bo še naprej velika zgodba o uspehu, če bo le obdržala svojo dinamičnost in dokazala, da je svetovni politični akter z vse večjo težo. Premik naprej je pogoj za uspeh, kar od Evropske unije na sedanji stopnji zahteva je to, da prevzame vlogo svetovnega voditelja,« je poudaril Türk.

Vprašanje meje s Hrvaško pred tretjo stran

Odbor državnega zbora za zunanjo politiko je na nujni seji za zaprtimi vrati potrdil izhodišča vlade za pogajanja za sklenitev posebnega sporazuma o reševanju mejnega vprašanja med Slovenijo in Hrvaško pred tretjo stranjo. Na podlagi teh izhodišč bo v bližnji prihodnosti potekalo srečanje mešane skupine mednarodnopravnih strokovnjakov, ki naj bi pripravila pravni okvir za reševanje vprašanja meje pred tretjo stranjo.

Materinski den

»Eti počiva istinska lübezen«

Znamo, ka tisti, šteri odidejo, nikdar več ne pridejo nazaj, ar je takšni zakon našoga žitka. Ali dostakrat si dönok zdihavamo, pa prosimo Boga, ka bi samo ednouk ešče leko vidli svojo mater, vidli, kak prihaja prouti nam z rasprestrejtimi rokami, ka bi samo ešče ednouk leko čutili boužanje njenih dobrotivnih oči, čutili njeno od radosti srečanja trepetajouče obimanje, ka bi se ešče samo ednouk leko stisnili k njej. Ali tou so takšne želje, štere se ne morejo spuniti, zato prosimo Boga vsemogoučega, naj nam da dühovni mer, naj nam olajša te bolečine, štere znankar nikdar ne minejo.

Dostakrat čüjemo od prijatelov, ka minevajouči čas zacejli rane. Ali tou je nej istina. Znamo, ka ništerne rane nikdar ne zacejljo. Tou je istina, ka se bolečine s časom pomenšavajo, ali od časa do časa se znouvič povrnejo, pa nas napadnejo s takšno močjou, ka nas takšnoga hipa nišče ino nika ne more potrouštati. Vse trouštajouče reči so nemočne. Čas samo te vrači, če pozabimo tistoga, šteroga smo tak trno lübil. Ali kak bi leko pozabli svojo mater, štera nam je podarila žitek, štera nas je včila, kak moramo živeti, kak moramo dobri grata-

ti. Eden den v leti posvetimo njenomi spomini, položimo roužico lübeznosti ino zahvalnosti na njeni grob ino prosimo Vsemogoučega, naj njej da večni mer. Prosimo, naj nas njena zvezda vodi po našoj zemelskoj pouti, naj nikdar ne zabloudimo, ar znamo, ka če poglednemo večer na zvezdnato nebo, ešče itak vidimo sijaj tistih zvezd, štere so že zdavnaj preminoule, štere so že zdavnaj vgasnole, ali njihov posvejt ešče itak prihaja na Zemlo, njuv sijaj nam

ešče itak kaže pout, ranč tak kak materinsko srce.

Spoumnimo se tiste starinske pripovejsti, štera tak preveč zgovorno notripokaže materinsko lübezen. Živejla je ednouk edna trno siromašna mati, štera je rodila deset otrok, pa je od rane gojdne do kesnoga večera mogla delati, slüžila je pri tihincaj, naj njim gesti prislüži, ar je oča rano

Njena deca so stala okouli posteale, pa molile Boga, naj jo ozdravi. Ona pa je li prosila svojo deco, naj idejo k okni gledat, mogouče ranč zdaj prihaja njena najstarejša hči domou. Boug je posluno njeno molitev, pa je pripelo njeno zabloudjeno hčerko betežno, ostarejlo, zapüščeno domou. Obinola je svojo mater, pa jo je s skuzami v očaj

njou siroutiko prišparala.« Hči je z veliko nemirnostjo ino žalostjo v srci štejla te redi, ar jo je pekla düšna vejst, pa je nej mogla več prositi odpüščenja od svoje matere. Nika si je s tejni pejnezami nej küpila, nego dala je napraviti grobni spomenik z bejloga marmora, na šteroga je dala napisati ete reči: »Eti počiva istinska lübezen.«

Ali püstimo zdaj te žalostne reči, pa pomislimo na tiste, šteri so ešče tak srečni, ka lahko svojo mater obiščejo, pa se njej zahvalijo za njene trüde, za njeno dobrouto, pa njej prejkdajo rouže lübeznosti, rouže zahvalnosti. Naj toga ne zamidijo, ar je materinska lübezen edina lübezen, štere si nej trbej zaslüžiti, nego vsaki človek jo dobi za dar. Tou je najveksi dar, šteroga človek lahko zadobi na etoj Zemli. Na žalost je materinski den gnesden, v etom profitno-rientiranom svejti grato že bole tržni dogoudek, praznik trgovcov, praznik vrtnarov, šteri računajo na velki dobiček, pa delajo reklame za svoje izdelke v vsej medijaj. Pomali se že mi sami začnemo spozabiti o tom, ka je tou pravzaprav svetek lübezni, pa premišlavamo samo o tom, ka bi leko küpili za darilo svojim materam. Dostakrat jim küpimo dragocena darila, pa si s tem pomirjavamo düšno vejst, medtem pa ne razmejmo, zaka se naša mati ne veseli tak istinsko tem darilam, kak bi mi tou pričaküvali. Vörvajte, ka jim najvekshe veselje spravimo s tem, če jim povejmo, ka je lübito, če se jim zahvalimo za tou, ka so nas gorizranili, ka so nas lübili, ka so skrb meli na nas. Če tou vadlüvanje izhaja iz srca, de tou najveksa dragocnost, ka leko podarimo svojim materam na tom lejpom spomladanskom prazniku lübezni.

Suzana Guoth

prof. Evgen TITAN: Pomladanski upi (orig. wignette – papir) 2008

mogo mrejeti. Včasih je tak trüdna gratala, ka je skoron vküperspadnola. Ali njena lübezen do dece njej je davala mouč ino troušt. Samo najstarejša hči je bila nezahvalna, spravkala njej je dosta žalosti, ednouk jo je celou vdarila. Mati jo je s skuznatimi očami osupljivo poglednola, hči pa se je tak postrašila, ka je odišla od douma. Zoupston jo je mati čakala vsaki den domou, ona je li nej prišla. Eden den je betežna gratala, nej je mogla več goristanoti iz posteale.

prosila, naj njej odpisti, ar je preveč hüdo grešila prouti njej. Ali njena mati je toga več nej čüla, angeli so njeno düšo najme že daleč odnesli od etec, ta, kama samo tisti leko pridejo, šteri so si tou s svojim žitkom zaslüžili. Gda so mater pokopali, so pod njenim vankišom najšli eden paket pun pejnez ino edno pismo. Te pejneze je mati s težkim delom zaslüžila. V pismi je bilou napisano: »Gda merjem, dajte te pejneze mojoj zabloudjenoj hčeri, ar sam te pejneze za

Finančno poročilo Zveze za I. 2007

Na zadnjem djilejši predsedstva, 16. apriliša, je predsedstvo sprejelo finančno poročilo Zveze in uredništva.

Zveza Slovencev na Madžarskem in uredništvo časopisa Porabje za svoje prihodke (bevételek) pišeta vsakšno leto natečaje za pejnaze v Sloveniji pa na Vogrskom.

Leta 2007 je Zveza dobila od Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu iz Slovenije: za svojo delovanje in programe 63.537.000 forintov, časopis Porabje pa 11.351.000 forintov.

Na Vogrskom je Zveza pri Državnem zbori za delovanje dobila 1.000.000 forintov, za organiziranje programov pa za vödavanje knjig pa pri Javnem skladi za narodne in etnične manjšine 2.170.000 forintov. Od zunanjoga ministrstva smo pa dobili za skupno slovensko-madžarsko vladno

sejo 4.995.000 forintov.

Uredništvo Porabja za vödavanje novin je lani dobilo pejnaze pri Javnem skladi za narodne in etnične manjšine, 18.400.000 forintov.

Razen tej pejnaze, ka smo dobili prejk natečajov, smo še meli prišparano iz leta 2006 29.907.000 forintov. 1.128.000 forintov smo vtjüpdobili za obresti (kamatok), 1.357.000 forintov pa za naročnino pa iz odavanja novin.

Na koj so dojšli te pejnaze? Pri novinaj Porabje je 9.328.000 forintov koštala tiskarna (štampanje) pa tehnična priprava za tiskarno. Za delovanje (telefon, pisarniški stroški,) smo ponücali 748.000 forintov, za goradržanje službenoga autona (bencin, zavarovanje itd.) 278.000 forintov, za pošto, ka smo pošilali novine, 1.803.000 forintov in za plače (plača delavcev,

honorar za tiste, steri pišejo in honorar za »poštaše«) pa prispevke (nyugdíj- és egészségbiztosítási járulék, munkaadói járulék) 18.951.000 forintov.

Zveza je za plače (plača delavcev, honorar za vodje kulturnih skupin, za predsedstvo, za avtore, steri so knjige pisali) in prispevke (nyugdíj- és egészségbiztosítási járulék, munkaadói járulék) 33.157.000 forintov vödala, za delovanje (telefon, pošta, pisarniški stroški) 1.912.000 forintov, za organiziranje kulturnih in raznih prireditiv (darila, prehrana, prenočitev nastopajočih) 8.385.000 forintov, za pautne stroške, zavarovanje in razne stroške pri porabskih kulturnij skupinaj 7.700.000 forintov, za pomoč vrtcom 1.812.000 forintov, za pomoč raznim društvom, šaulam 7.988.000 forintov,

za goradržanje službenih avtonov (bencin, zavarovanje itd.) 1.847.000 forintov, za vödavanje (štampanje) knjig 3.290.000 forintov, za nakup pivniških garnitur (stoli pa stolice) 1.012.000 forintov, za pripravo kaset in CD-jov za seniške ljudske pevke 746.000 forintov, za ekskurzijo v Slovenijo za predsedstvo 632.000 forintov, za pripravo dokumentarnega filma o Porabju 1.713.000 forintov, za dnevnicice za mednarodno likovno kolonijo 589.000 forintov, za obnovo Slovenskega doma in za pripravo skupne vladne seje 4.995.000 forintov, za Slovenski dom 14.000.000 forintov, predfinansiranje Interreg projekta 2.000.000 forintov in ostali stroški 1.393.000 forintov. Na tau leto (2008), dočas ne dobimo proračuna, nam je ostalo 9.566.000 forintov

Brigita Korpič računovodkinja

Pismo iz Sobote

KOKOUŠ

Na naše gréde je prišla sousedova kokouš. Zaprav je nej prišla na naše gréde, liki je prišla na gréde moje tašče Regine, trno čedne ženske. Vejn, ka dobro poumnite pa eške poumnite, kak me je začnila tou leto mantrati z njenimi gredami. Gda so bile ranč tak napravlene, kak je škela, gda sam drugo pout nut posado krumpline, je prišla v njene grede nevoula. Na, prišla je, kak sam že povedo, sousedova kokouš. Tou bi nej bilou nika takšnoga, če bi una nej bila vcejlak ovakšna kokouš. Ja, tou je sploy nej takša prousta kokouš. Una je gé kak edne fele od susedov dejtece. Pa je sploy nej več mlada. Gde bi pa, stara je kak zemla, kokodače pa kak v najboukši lejtaj.

Na, una je prišla na naše gréde, škem prajti, na grede moje tašče Regine, trno čedne ženske. Zato, ka je una pri sousej tak najbolje naprej valana gé, se je niške ne smej teknoti, niške jo ne smej zgrabiti ali pa odgnati z grünta. Tak je zapovejda moja tašča Regina, trno čedna ženska, pa njena najboukša pajdaškinja pa sousejca Rozina, trno moudra ženska.

- *Naša Koka leko zavolo stresa fertig grata, če de jo stoj naganjo pa njoj zapovedavo,* je skur djoukala Rozina, trno moudra ženska, ge sam pa že držo v rokaj tapačo.

Kak bi jo pa nej držo, vej so mi pa gréde žitek skur na nikoj djale. Moja tašča Regina, trno čedna ženska, pa je stanola pred mene pa se trno na glas korila z meuv.

- *Koka je gé najbolje čedna pa nejlepša kokouš, zato mora una živeti, kak njoj najboukše deje pa kak si sama odabere,* me je gemala na red.

Boug moj, tisti pernati stvour pa je lepou pomalek skübo šalato za šalato, kopo zmejs med krumplami pa orau s klünom

po čepinclinu. Pa kuman sam gréde vred vzeu! Pa tak sam na glas povedo tö. Naj čüjejo, čalarice! Pa sam po tistom biu eške menje vrejden. Na red sta me začnili gemati, ka je Koka stoukrat več vrejdna kak pa nekšne gréde pa naj Koko lepou na mejri njam. Nika, odišo sam nut v ram, ka sam več nej mogo gledati, ka se godi z gredami.

Nin po večerdji mi je prišlo na vüje, kak se moja tašča Regina, trno čedna ženska, kori sama s seuv.

- *Ka bi grun vdaro v tou Rozino pa njeno Koko. Vej mi je pa vcejlak grede na nikoj djala. Vej pa mi nika ne zraste, nikšen pouw nemo mejla,* je sikala kak kakša kača. - *Tistoj kokouši bi že davnik trbelo krv spistiti, una pa jo drži, kak bi skur gučati vejla! Grun naj ja včesne v Rozino pa njeno kokouš Koko!*

Na, zdaj sam gor prišo, ka se je godilo zadvečera. Moja tašča Regina, trno čedna ženska, se je svojoj trno moudrouj Rozini v rit vlejkla. Ja, ja, tou je bilou! Zato sam odišo do nje pa sam eške malo olaja polejo na ogen.

- *Sam čüu praviti, ka Koka spi pri Rozini v posteli, njeni mouž pa mora spati nakli pred dverami. Na, ne vej, če je tou istina, depa tak gučijo kaulivrat.*

Zdaj sam poštenje zadoubo pri mojoj tašči Regini, trnoj čednoj ženski. Nagnouk je bila na telefoni pa vsem, ka so jo škeli poslušati, tumačila, kak Rozina spi v posteli s Koko nej pa z možoum. Lüblene moje, dragi moji, kak malo trbej, ka čemer dobi velke lampe, ka nej?

Miki

... DO MADŽARSKE

Odpri Muzej madžarskega jezika

23. aprila je predsednik države László Sólyom odprl Muzej madžarskega jezika v kraju Széphalom, ki danes spada k mestu Sátoraljaújhely. V tem kraju je živel in ustvarjal pesnik razsvetljenstva, obenem prenovitelj madžarskega jezika Ferenc Kazinczy. Društvo Kazinczy se je že leta 1994 odločilo za ustanovitev muzeja, toda gradnja stavbe se je začela šele lani. Predsednik države je v otvoritvenem govoru poudaril, da upa, da muzej ne bo le ohranjevalec dosedanjih vrednot, temveč tudi znanstvena delavnica za razvoj madžarskega jezika.

Koalicijska kriza škodila obema koalicijskima strankama

Na začetku aprila so tri agencije opravile javnomnenske raziskave o političnih simpatijah volivcev. Splošne ugotovitve pri vseh treh raziskavah so: aktivnost volivcev se je zmanjšala, koalicijska kriza je bolj škodila manjši koalicijski stranki, liberalni demokraciji, ki je razdrila koalicijo, opozicijski FIDESZ je še povečal svojo prednost pred socialisti. Po podatkih agencije Századvég, če bi bile zdaj volitve, bi se jih udeležilo 61 odstotkov volivcev. Opozicijska Stranka mladih demokratov bi dobila 31 odstotkov glasov, medtem ko bi socialisti dobili le 10 odstotkov. Dve manjši stranki (Demokratski forum in Stranka liberalnih demokratov) bi dobili le 2 odstotka glasov, kar je močno pod potrebnim parlamentarnim pragom. Od februarja do aprila je za 12 odstotkov naraslo število tistih volivcev, ki imajo negativno mnenje o delovanju vlade. Na lestvici najbolj popularnih politikov vodita opozicijska politika, prvi je podpredsednik FIDESZ-a Lajos Kósa, druga je predsednica Demokratskega foruma, Ibolya Dávid. Njima sledi predsednik države László Sólyom. Na vprašanje, kdo je sposobnejši za premiera, se je 41 odstotkov anketirancev odločilo za Viktorja Orbána, 24 odstotkov pa za sedanjega premiera Ferenc Gyurcsány.

Pohod z doulov na brejge - z Goričkoga v Porabje

Turistično društvo Šalovci pa Porabsko kulturno in turistično društvo Andovci sta 20. aprila organizirala pohod (gyalogtúra) z naslovom »Z doulov na brejge«.

spadnilo, ka so brodili na nas Andovčane.

»Pohod bi tak vögleo,« mi je gučo Vendel, »ka bi štartali iz Būdinec od gasilskega dauma v desetoj vöri, pa bi

vim Vendeli. »Brez brige boj, vej š vido, ka z naše strani de se jih dosti glasilo. Z vaše strani pa baude kelko baude. Važno je, ka vi pridete.« Kedni so brž šli eden za dru-

števansovskega tala), drugi so nej meli interesa. (Leko njim je žau). Pa naj ne pozabim, iz Porabja je biu ešče nekak, istina, ka nej »vcejlak« Porabec, generalni konzul Drago Šiftar je tō pešačo z nami. Na pohod so se ovak iz vsej talov Slovenije registrirali. Ljubljana, Maribor, Celje, Ljutomer

ji bili. Na Vogrskom tali smo je pa mi norili. Gda smo se v Andovcaj pri »malom Triglavi« stavili, te smo že zato malo trūdni bili, mi, šteri smo k tauma nej vcujevčeni. Dapa te smo že zato znali, ka več nega dosta znak, pa včasim do cilja pridemo. V Andovcaj je o Porabji pa Porabski Slovencaj

Množica pohodnikov na štarti

Gda me je dva mejseca nazaj Vendel Žido, soorganizator iz Būdinec, gorpoisko, pa tapravo, ka so si vözmislili onkraj meje, sam se malo čüdivo. Pohod organizirati pri nas? Sto de se pa glaslo na tau? Pri nas v Porabji je ešče lüstvo nej navajeno na tau. Če se stoj vze ma gnauk, gnauk na pohod, te vaščani tau pravijo: Gvüšno

šli po lasej do nekdanjega mejnoga prehoda v Čepincaj. Tam bi se malo stavili na okrepcilo. Od tec bi šli nazaj pri mejni kamnaj do nekdanje būdinske karavle (laktanje). Gda si tau poglednemo, te se napautimo prejk po porabskom lasej v Andovce, de bi si pohodniki leko poglednili »mali

gim pa je že 19. aprilš bijo, že samo en den nazaj do pohoda. Gda sam zrzankoma vō na okno pogledno, skur mi je nej lagvo gratalo. Vse je kmično bilau, dež se je samo tak lejvo. »Ka bau s tauga?« zmišlavam, pa gledam, kak teče voda dola po strejšnici. Baug je zato z nami bijo. V nedelo zrzankoma v ausmoj vōri več enga oblaka nej bilau videti. Andovčani smo se pri »malem Triglavi« zbirali, pa na tejm smo si zmišlavali, kelko gostov dobimo. Kelko vina, krüja, vode naj sklademo vō na stole. Tak smo se pogučali, ka več kak dvejstau lidi gvüšno nede. Vse smo kreda djali pa v pau desetoj vōri smo 24 pejški šli proti Būdinci. Gda smo zaglednili gasilski daum, nam je vse sapa stanila. Cejli brejg je puno naroda biu. Pri registraciji smo zvedli, ka nas je že več kak tristau. Gda smo tau informacijo dobili, brž smo domau telefonerali, naj ešče pripelajo iz Varaša vino, nej ka bi v špauti ostali. Zvün Andovčanov je ešče eden človek bijo iz Porabja. Tau je pa nej drugi bijo kak naš »Djuši«, Šanji Merkli z Verice. Telko nas je bilau iz Porabja (iz

Majica z napisom

pa ešče vrag vej, odkec vse. Najmlajši na pohodi je vejn dve leta star bijo, najstarejši pa sedemdeset. V desetoj vōri je že narod komaj čako na znak, naj leko štarta. Pet minutov po štarti se je že tak duga kolona vlek-

gučo lidam profesor Franci Just. Gda smo nazaj kauli v Būdince prišli, tam smo dobili pasulj (babfözelék) s klobasami, štere so tak duge bile, ka so mi vō iz talejra visele. Če bi tau narod pri štarti znau, kakšne klobasi čakajo na nje

Andovska četica koraka

nejma dela, če bi trüden bijo, te bi nej emo volau sé pa ta ojditi. Dapa če tak vze mmo, gnesden že lüstvo pejški spoj malo stopajov napravi. Kama samo leko, ešče k sausedi se z autonom pelamo, sam zmišlavo sam v sebi. Dapa leko povejm, ka mi je dobro

Triglav«, pa bi se leko malo spočili, »okrepčili«. Iz Andovce bi šli nazaj v Budince do gasilskoga dauma, gde bi bijo cilj. Ta paut bi dvanašet kilometrov duga bila.«

»Tau je vse lejpo pa dobro, če se najde lüstvo zatau,« pra-

Pri »malom Triglavi« v Andovcaj je Porabje notapokazo prof. Franci Just

la gor po brejgi kak edna velka kača. Tau sam mislo, ka mo se na pohodi špancerali. Dapa nej je tak bilau, redno je trbelo staplati, če smo nej steli dolazaostati. Domanji (Būdince) so meli telko prednosti, ka so oni ovinke (kanyar) krajšali, mi smo tau nej znali, gda smo v Sloveni-

v Būdincej, tak mislim, ka bi si stopaje malo vtegnili, pa samo pulonja časa bi nücali za pohod. Po malici so edni pri stauli ostali, drugi so na ogradi ležali pa tak so poslúšali, kak igrata »Dva Djauživa«. Šteri so pa nej bili ešče tak trüdni, tisti so pa plesali do zrzanka.

Karel Holec

OTROŠKI

NAŠA ZLATA RIBICA

Svejt je čüdno vküper napravleni. Lidge ne vövrlejo najbolje, ka bi se godili čüdeži. Depa po drugoj strani bi trno radi bili, ka bi se godili. Te je pa sploy nej čüdno, ka v zlate ribice ne vövrlejo, bi je pa radi meli bar v bližnjom potoki. Pa ništerni ranč ne vejo, ka una rejsan tam živé.

KOTIČEK

POVOUDEN

Gvüšno nega na svejti potoka, ka bi nej gda skur brezi vode ostano. Pa gvüšno je tou tö, ka na svejti nega potoka, ka bi nej emo preveč vode. Telko vode, ka se razlige prejk njegvi dvej brgouv. Telko više vode, ka grata povouden. Pa je ranč tak s potokom zlate ribice tö. Bila je trno mokra sprtolejt. Tak mokra, ka je dež nej enjo več kak sedem dnevov. Pa je nej čüdno, ka je potok biu vse bole pun vode. Dokeč se je nej razlejo po pou-laj pa travnikaj.

Eške prva pa, kak se je razlejo, je že bila nevoula. Vej je pa potok trno brž začno tečti. Tak brž, ka so ribe eške kuman ladale plavati. Tak brž, ka ji je skur odneslo nikam daleč doj

v druge vode. Depa gda se je tou skur zgodilo, se je potok razlejo. Najprva prejk pravoga brga po tistom pa eške prejk lejevoga. Nagnouk je povouden dala ribam dosta mesta za plavati. Nagnouk so leko plavale zmejs med mlado pšenicev, med drejvami pa prejk mosta, gde so šegou samo lidge meli ojditi. Nekše fele veselo je gratalo v takšnom šürkom potoki. Zlata ribica je tö gratala kak kakša mlašeča riba. Naganjala se je es pa ta, gor pa doj po vodej, kak bi sploy oprvin vodou sprobala. Ja, skur vse ribe so se naganjale es pa ta. Samo stari krap je modrüvo tam zmejs med vrbovim korenjom.

- *Ena povouden je nej dob-*

ra bila za naše ribe. Pa ranč tak de s tou tö. Ti zlata ribica pa bi leko malo bole moudra bila, vej si pa nej takša vcejlak prousta riba, - se je zgučavo pa se čemeriu. Pa ga je edna riba nej poslūšala. Pa zlata ribica tö nej. Pa je dež premينو. Znouva je začnilo sijati sunce. Ribe so se tadale naganjale po velkoj vodej. Tak so se naganjale, ka so sploy nej vpamet vzele, ka je voda več nej tak velka kak eden den nazaj. Pa so nej vpamet vzele, ka je na drugi den bila eške menjša. Samo nagnouk so več nej mogle plavati više moustu. Samo nagnouk je mlada pšenica znouva poglednola vö iz vode. Samo se je voda

vöpotegnola iz gouške tö. Pa so tou ribe rejsan nej brž vpe-met vzele, ka se godi. Pa je nej vzela tou vpamet zlata ribica tö nej. Nagnouk so se najbolje vesele ribe znajšle skur na süjom. Na, nej glij na süjom, liki v mali grabaj po pou-laj, na travnikaj pa v gouški. V tej grabaj se je nut zgrabilo malo vode. Ranč telko, ka so ribe eške leko živele. Depa v tej grabaj je tö bilou vode vse menje pa vse menje. V ednoj takšoj je ostanola s svojimi pajdaškinjami zlata ribica tö. Ostanola je daleč, daleč od potoka. V potoki pa je bilou dosta menje rib kak pa pred povoudnijo. Tou pa zato, ka je dosta rib ostanolo po tej grabaj nej vekši kak polonje

bečke. Kak se je eške zdaj čemeriu stari krap.

- *Na, pa so se smedjale iz mene. So se smedjale iz mene, ka prej sam stari pa nevoškeni gé, ka ne morem lejtati kouli kak une!*

V tisti mali grabaj pa je bilou vse menje pa vse menje vode. Ribe so bile v velki nevou-laj. Ja, leko, ka skur vse zginejo, če se kaj ne zgodi. Če zlata ribica dun nika ne naredi, ka se rejšijo iz te nevole. Depa na tou so leko mele vüpanje samo tiste ribe, ka so bile v grabi zgrablene vküper z njou. Ka pa druge ribe? Stou bi vedo, ka vse se leko zgodi!

Miki Roš

TEKMOVANJE IZ PREDMETOV SLOVENSKI JEZIK IN SPOZNAVANJE SLOVENSTVA

Inštitut za raziskovanje in razvoj šolstva, v okviru katerega deluje tudi narodnostni oddelek, vsako leto organizira tekmovanje za učence porabskih šol, ki se lahko pomerijo v znanju iz dveh predmetov, in sicer iz slovenskega jezika ter

referentka omenjenega inštituta Agota Kállay. Mentorjem, učiteljem se je zahvalila za njihovo delo, učencem pa zaželela uspešno tekmovanje, čim manj treme ter lepe odgovore.

Tekmovanje poteka v dveh de-

precej izenačeno, o tem, katero mesto bo kdo dosegel na ustnem tekmovanju, bodo odločale malenkosti, recimo trenutno psihično stanje, srečna roka...

In res je bilo tako na ustnem delu tekmovanja, kjer je komisija (Agota Kállay, Erika Glanz, Marijana Sukič) prisluhnila dobro pripravljenim

temi, potem pa odigrali določeno situacijo, je komisija ob znanju in pripravljenosti upoštevala tudi slovnično pravilnost, pravilne naglase itd., medtem pa se je pri predmetu spoznavanje slovenstva bolj osredotočila na vsebino in »odpustila« slovnične spodrsaljaje.

Iz predmeta slovenski jezik je

vanovci. Pri spoznavanju slovenstva je bil rezultat enak, le na prvem in drugem mestu je prišlo do zamenjave. Zmagala je torej Aleksandra Gyeček, druga je postala Martina Zakoč.

Na koncu pa še le nekaj pripomb. Komisija je obžalovala, da se je letošnjega tekmovanja udeležilo majhno število učencev ter da iz monoštrske gimnazije ni bilo nobenega učenca. Članica komisije Erika Glanz, ki je obenem predsednica krovne šolske komisije dveh manjšinskih organizacij, je predlagala, naj dobi pri letnem ocenjevanju dela slovenskih učiteljev posebno težo delo učiteljev, mentorjev, ki svoje učence spodbujajo in pripravljajo na tekmovanja. Tokrat sta učence pripravila Ildiko Dončec Treiber in Laci Domjan.

Marijana Sukič

KAUT

spoznavanja slovenstva. Letošnje tekmovanje je potekalo 25. aprila v Slovenskem kulturnem in informativnem centru v Monoštru, kjer je navzoče učence ter njihove mentorje pozdravila slovenska

lih. Pisni del poteka na posameznih šolah. Učenci tako iz slovenskega jezika kakor tudi spoznavanja slovenstva izpolnijo test ter napišejo spis, pri katerem lahko izbirajo med več naslovi.

Že pri vrednotenju testov in spisov se je videlo, da bo znanje letošnjih udeležencev

učencem, ki jim (večinoma) lepo izražanje v maternem jeziku - bodisi v knjižnem, bodisi v narečju - ni delalo težav.

Pri slovenskem jeziku, kjer so učenci najprej govorili o dani

prvo mesto zasedla *Martina Zakoč*, druga je bila *Aleksandra Gyeček*, tretja pa *Barbara Zakoč*. Vse tri učenke obiskujejo DOŠ Gornji Senik. Na četrtem mestu je končal *Laci Soós* iz osnovne šole Šte-

MLAŠEČI

STVÍSLÓ PETEK, 02.05.2008, I. SPORED TVS
7.00 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.30 OSMI DAN, 12.00 DOKUMENTARNA ODDAJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 DUHOVNI UTRIP, 13.30 ROŽMARINKA IN TIMJANKA, ANG. NAD., 14.20 SLOVENCJI V ITALIJI, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 MEDVEDEK, RIS., 15.50 FIFA IN CVETLIČNIKI: POPOLNA SLIKA, RIS., 16.00 IZ POPOTNE TORBE: LAHKO NOČ, 16.20 PETA HIŠA NA LEVI: DRUŽINSKA ZABAVA, DRUŽ. NAN., 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 POSEBNA PONUDBA, 17.30 TV POGLED, 17.40 ATENE - ROJSTVO DEMOKRACIJE, FRANC. DOK. SER., 18.40 BRENČ IN CVETKA, RIS., 18.45 TINČEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, TV POGLED, 19.55 ZAČNIMO ZNOVA, TV SER., 20.30 NA ZDRAVJE! 22.00 POROČILA, EVROPA.SI, ŠPORT, VREME, 22.35 POLNOČNI KLUB, 23.50 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 2.5.1990, 0.15 ATENE - ROJSTVO DEMOKRACIJE, PON., 1.05 DNEVNIK, 1.40 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.05 INFOKANAL

PETEK, 02.05.2008, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 11.50 GLASNIK, 12.15 PODOBA PODOBE, 12.40 EVROPSKI MAGAZIN, 13.10 ČRNOBELI ČASI, 13.30 CALLASOVA IN ONASSIS, IT. NAD., 15.10 ŽOGARIJA - KO IGRA SE IN USTVARJA MULARIJA, 15.40 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 2.5.1990, 16.05 PRIMORSKI MOZAIK, 16.35 ŠTUDENTSKA, 16.55 MOSTOVI - HIDAK, 17.25 ZDAJI!, 17.55 EVROLIGA V KOŠARKI - MONTEPASCHI - MACCABI, 20.00 PUSTOLOVKA, FRANC. DOK. SER., 21.15 SP V HOKEJU NA LEDU, SLOVENIJA - KANADA, 23.45 FELIČIJO POTOVANJE, ANG. FILM, 1.35 HUFF, AM. NAD., 2.30 INFOKANAL

SOBOTA, 03.05.2008, I. SPORED TVS
6.40 EVROPA.SI, 7.00 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.45 POLNOČNI KLUB, 12.00 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 TEKMA, 14.05 ODDAJA ZA OTROKE, 14.15 MOŽ Z ZAHODA, AM. FILM, 16.00 O ŽIVLJENIH IN LJUDEH, 16.15 LABIRINT, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.20 KRAJI IN LJUDJE, 17.35 NA VRTU, 17.55 POPOLNA DRUŽINA, 18.05 Z DAMJANOM, 18.40 DINKO POD KRINKO, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, TV POGLED, 19.55 50 LET TELEVIZIJE: PRAVI BIZNIS, HUM. NAN., 20.55 TONE PARTLIČ: ŠČUKE PA NI, ŠČUKE PA NE - KRAPI SO, ŠČUKE PA NI, TV NAD., 21.50 POROČILA, VREME, ŠPORT, 22.20 HRI-BAR, 23.25 RIM, AM. NAD., 0.20 SUZANINA KARIERA, FRANC. FILM, 1.10 ŠEST MORALNIH ZGODB: PEKOVKA IN MONCEAUJA, FRANC. FILM, 1.35 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 3.5.1990, 2.00 DNEVNIK, 2.20 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.45 INFOKANAL

SOBOTA, 03.05.2008, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 8.00 SKOZI ČAS, 8.10 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 3.5.1990, 8.35 VROČI STOL, 9.35 PRIMORSKI MOZAIK, 10.05 ŠTUDENTSKA, 10.25 Z GLAVO NA ZABAVO, 10.50 ABSALONOVA SKRIVNOST, DANS. NAD., 11.15 PUSTOLOVKA, FRANC. DOK. SER., 12.40 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 13.40 NOGOMET, MANCHESTER UNITED - WEST HAM, 15.40 ZDAJI!, 16.50 POZDRAVLJEN PEKING - PRVAKI IN IZZIVALCI, 17.25 ROKOMET (M), TEKMA LIGE MIK, 19.00 RADIOHEAD, KONCERT, 20.00 IN SANJE SO POSTALE RESNIČNOST: ZGODBA O JOHNU LENNONU, AM. FILM, 21.25 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 21.55 ODSTEVANJE DO PESMI EVROVIZIJE, 22.20 SLOVENSKI MAGAZIN, 22.45 SOBOTNO POPOLDNE, 0.55 STRELICE NASPROTNE USODE, KAN. NAD., 1.40 POTAPLJAJČ, NEMŠKI TV FILM, 3.15 INFOKANAL

NEDELJA, 04.05.2008, I. SPORED TVS
7.00 ŽIV ŽAV, OTROŠKI PROGRAM, 10.00 PODPORNICA, PRENOS EVANGELIČANSKE HUMANITARNE PRIREDITVE IZ KRIŽEVCEV, 11.00 IZVIR(N)I, 11.30 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 NA ZDRAVJE!, 14.25 FINA GOSPA, ANG. NAD., 14.55 SAMO BEDAKI IN KONJI, ANG. NAD., 15.30 NLP, RAZVEDRILNA ODDAJA, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 NLP, RAZVEDRILNA ODDAJA, 18.25 ŽREBANJE LOTA, 18.40 POKEC, RIS., 18.45 OZI BU, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, TV POGLED, 19.55 ZVEZDE POJEJO, 21.25 INTERVJU, 22.15 ARS 360, 22.35 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.00 LENNY, AM. FILM, 0.50 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 4.5.1990, 1.15 DNEVNIK, 1.35 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.05 INFOKANAL

NEDELJA, 04.05.2008, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 8.50 SKOZI ČAS, 9.00 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 4.5.1990, 9.25 GLOBUS, 9.55 KOROŠKA POJE 2008, 11.10 ŽIVLJENJE S KITI, ANG. POLJ. SER., 12.10 TEDENSKI IZBOR, 15.15 LJUBEZEN POPOLDNE, AM. FILM, 17.55 NOGOMET, HIT GORICA - INTERBLOCK, 19.50 ČLOVEK, KI ZMORE VEČ, DOK. FELJTON, 20.15 Š - ŠPORTNA ODDAJA, 20.55 EVROLIGA V KOŠARKI - TURNIR ČETVERICE, FINALE, 23.00 KMETIJE, POLJSKA NAD., 23.50 SOPRANOVI, AM. NAD., 1.00 SP V HOKEJU NA LEDU, SLOVENIJA - ZDA, 3.30 INFOKANAL

PONEDELJEK, 05.05.2008, I. SPORED TVS
6.30 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.05 ATENE - ROJSTVO DEMOKRACIJE, FRANC. DOK. SER., 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 ZVEZDE POJEJO, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.40 TIMOTEJ HODI V SOLO, RIS., 16.05 KOŽA, DLAKA, PERJE: ŽIVALSKI JEZIK, 2. DEL, DOK. NAN., 16.10 BINE: HRIBI, LUTK. NAN., 16.30 SEJALCI BESED: TONE SELIŠKAR, OTR. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 TV POGLED, 17.35 VOJNA IN MIR NA ZELENJAVNEM VRTU, FRANC. POLJ. SER., 18.25 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.40 LOKOMOTIVČEK TOMAŽ IN PRIJATELJI, RIS., 18.45

ADI V MORJU, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, TV POGLED, 19.55 VROČI STOL, 21.00 ROŽMARINKA IN TIMJANKA, ANG. NAD., 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 PISAVE, 23.25 GLASBENI VEČER, 0.15 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 5.5.1990, 0.35 VOJNA IN MIR NA ZELENJAVNEM VRTU, PON., 1.25 DNEVNIK, 2.00 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.30 INFOKANAL

PONEDELJEK, 05.05.2008, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 9.30 SOBOTNO POPOLDNE, PON., 12.15 TEDENSKI IZBOR, 15.55 SP V HOKEJU NA LEDU, SLOVENIJA - ZDA, 18.00 SLOVENIJA DANES - REGIONALNI PROGRAMI, 18.55 BERLIN, BERLIN, NEMŠ. NAN., 20.00 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 21.00 STUDIO CITY, 22.00 KNJIGA MENE BRIGA - 22.20 RESNIČNA RESNIČNOST, 22.50 LET 3142, ARG. FILM, 0.35 INFOKANAL

TOREK, 06.05.2008, I. SPORED TVS
6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 NA POTEPU SPOMINU, 9.45 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.05 VOJNA IN MIR NA ZELENJAVNEM VRTU, FRANC. POLJ. SER., 12.00 INTERVJU, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 VROČI STOL, 14.20 OBZORJA DUHA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 HEMAN, RIS., 16.05 ALI ME POZNAŠ: JAZ SEM POLETNI DAN NA VRTU, RAZV. ODD., 16.15 ZOJA KAJETO, RIS., 16.30 KNJIGA MENE BRIGA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 TV POGLED, 17.35 ZGODBA KRONISTA IN DOKUMENTARISTA ING. MIRANA PAVLINA, DOK. SER., 18.00 Z GLAVO NA ZABAVO, 18.30 ŽREBANJE ASTRA, 18.40 ANGELINA BALERINA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, TV POGLED, 19.55 PIRAMIDA, 21.00 LJUBEZEN, DOK. ODD., 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 RESNIČNOST KOSOVA: GLASOVI POZABLJENIH MANJSIN, DOK. ODD., 0.05 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 6.5.1990, 0.25 ZGODBA KRONISTA IN DOKUMENTARISTA ING. MIRANA PAVLINA, PON., 0.50 NEZVEŠTA ŽENA, FRANC. FILM, 2.25 DNEVNIK, 2.55 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 3.20 INFOKANAL

TOREK, 06.05.2008, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 9.30 NLP, RAZVEDRILNA ODDAJA, 12.40 TEDENSKI IZBOR, 17.00 GLASNIK, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 SLOVENIJA DANES - REGIONALNI PROGRAMI, 19.00 RAZKRITA GOVORICA PLESA - AKADEMSKA FOLKLORNA SKUPINA FRANCE MAROLT ŠOU V LJUBLJANI, 19.20 SLOVENSKA LJUDSKA GLASBILA IN GODCI, GLASB. DOK. SER., 20.00 SVET OPERE: KRALJEVO GLEDALIŠČE SAN CARLO, NEMŠ. GLASB. DOK. SER., 20.30 GLOBUS, 21.15 SP V HOKEJU NA LEDU KANADA - ZDA, 23.45 KONCERT VIS CARINA, 1.00 SP V HOKEJU NA LEDU, SLOVENIJA - LATVIJA, 3.30 INFOKANAL

SREDA, 07.05.2008, I. SPORED TVS
6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.45 KNJIGA MENE BRIGA, 11.05 Z GLAVO NA ZABAVO, 11.30 PODOBE 20. STOLETJA: ZGODBA KRONISTA IN DOKUMENTARISTA ING. MIRANA PAVLINA, DOK. SER., 12.00 OB 100-LETNICI SMRTI BENJAMINA IPAVCA, 12.30 BENJAMIN IPAVEC-MAJNA SEVNIK: SERENADA, TV BALET (1968), 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 ARS 360, 13.35 PISAVE, 14.00 LJUBEZEN, DOK. ODD., 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 ANA Z ZELENE DOMAČIJE, RIS., 16.05 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 TV POGLED, 17.35 IZBRANO POGAVJE, POGOVORNA ODD., 18.25 ŽREBANJE LOTA, 18.40 ULICA SANJ, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, TV POGLED, 19.55 PROPAD, NEMŠ. FILM, 21.25 PRVI IN DRUGI, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 OMIZJE, 0.20 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 7.5.1990, 0.40 IZBRANO POGAVJE, PON., 1.30 DNEVNIK, 2.05 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.30 INFOKANAL

SREDA, 07.05.2008, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 11.30 TEDENSKI IZBOR, 14.50 SP V HOKEJU NA LEDU, SLOVENIJA - LATVIJA, 16.55 NOGOMET, MARIBOR - DOMŽALE, 19.00 INTERVJU: DR. TINE HRIBAR, 20.00 TARČA, 21.30 DRUGO ŽIVLJENJE, DOK. FELJTON, 22.00 LILI NOVY - PESNICA DVEH SVETOV, DOK. ODD., 22.40 SLOVENSKA JAZZ SCENA: BIG BAND RTV SLOVENIJA IN YELLOWJACKETS, 23.40 BLACKJACK, ANG.-AVSTR. NAD., 1.15 INFOKANAL

ČETRTEK, 08.05.2008, I. SPORED TVS
6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.50 IZBRANO POGAVJE, POGOVORNA ODD., 11.40 OMIZJE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 ZAČNIMO ZNOVA, TV SERIJA, 13.45 PIRAMIDA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 VOLKOVI, ČAROVNICE IN VELIKANI, RIS., 16.05 UPSI, KRATKI FILM, 16.20 ENAJSTA ŠOLA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 TV POGLED, 17.30 JASNO IN GLASNO: VPLIVI GLASBE, 18.15 DUHOVNI UTRIP, 18.30 ŽREBANJE DETELJICE, 18.40 IN TO JE VSE!, RIS., 18.45 RJAVI MEDVEDEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, TV POGLED, 19.55 ROZA TOVARIŠTVA - PARTIZANSKA BOLNIŠNICA FRANJA, KULTURNO-HUMANITARNA PRIREDITEV, 21.05 TEDNIK, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 OSMI DAN, 23.40 DOBER UMOR, ANG. FILM, 1.20 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 8.5.1990, 1.45 DUHOVNI UTRIP, 2.00 DNEVNIK, 2.35 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 3.00 INFOKANAL

ČETRTEK, 08.05.2008, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 13.40 TARČA, 15.10 GLOBUS, 15.40 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 8.5.1990, 16.05 PRVI IN DRUGI, 16.25 EVROPSKI MAGAZIN, 16.55 POMAGAJMO SI, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 SLOVENIJA DANES - REGIONALNI PROGRAMI, 19.00 Z GLASBO IN S PLESOM ..., 20.00 PESEM EVROVIZIJE 2008: PREDSTAVITEV PESMI, 21.30 POD RUŠO, AM. NAD., 22.25 UKRAĐENA SRCA, AM.FILM, 0.00 KUKAVICA, RUSKI FILM, 1.40 INFOKANAL

Zveza Slovencev na Madžarskem
Vas vabimo na koncert rock skupine
BLEK PANTERS iz Gorenjke v Italiji,
ki bo v petek 2. maja 2008, ob 19.00 uri
v Slovenskem kulturnem
in informativnem centru
v Monoštrau.

A Magyarországi Szlovének Szövetsége
tisztelettel meghívja
a dobberdői (Glaszoroszági)
BLEK PANTERS rockzenekar koncertjére,
melyre 2008. május 2-án 19.00 órakor
kerül sor Szévtgotthárdon
a Szlovén Kulturális és Információs
Központ konferenciatermében.

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.; p.p. 77,
tel.: 94/380-767; e-mail:
porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk:

EUROTRADE PRINT d.o.o.
Lendavska 1; 9000 Murska
Sobota; Slovenija

Naročnina: za Madžarsko letno
2.600 HUF, za Slovenijo 22
EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Časopis izhaja z denarno pomočjo
Urada RS za Slovence v zamejstvu
in po svetu ter Javnega sklada za
narodne in etnične manjšine na
Madžarskem.

Številka bančnega računa:
HU15 1174 7068 2000 1357,
SWIFT koda: OTPVHUHB